

BALIKÇILIK ve SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Su Ürünleri Yetiştiriciliğinin Dünü - Bugünü
5. Su Ürünleri Yetiştiricilik Çalıştayı
24.02.2017

SU ÜRÜNLERİNİN ÖNEMİ

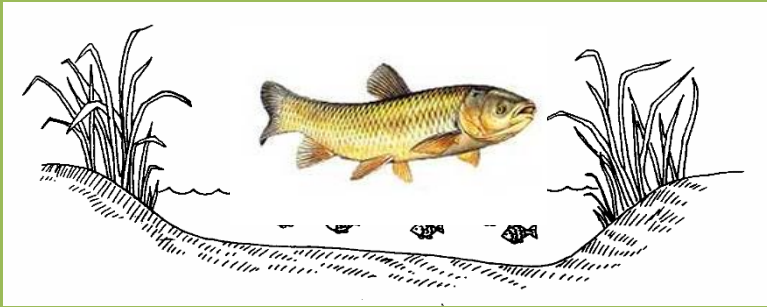
Taş Devri

(Kemik kanca)

14. yüzyıl

Çin’de Sazan kültürü
(M.Ö. 2698)

SU ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ

- Halkın protein ihtiyacının karşılanması ve gıda güvenliğinin temininde,
- İstihdam oluşturmada,
- Makro ve mikro düzeyde ülke ekonomisine önemli katkı sağlamaktadır.

Misyonumuz

- Su ürünlerini ve yaşam alanlarını korumak,
- Koruma ve kullanma dengesini gözeterek işletmek,
- Etkin bir denetim sistemi oluşturarak sürdürülebilirliği sağlamaktır.

Vizyonumuz

- Su ürünlerinde arz güvenliğini sağlamak,
- Üreticilerin gelir ve refahını arttırmak,
- Sorumluluk bilinciyle sektöre yön veren yetkin bir kurum olmak.

POTANSİYEL

SU ÜRÜNLERİ POTANSİYELİ

Kaynak	Sayı	Alan (ha)
Deniz	4	24 607 200
Doğal Göl	200	906 118
Baraj Gölü	293	460 441
Gölet	1 000	28 000
TOPLAM		26 001 759

- Kıyı uzunluğu; 8 333 km
- 33 nehir 177 714 km

DENİZDE SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİK ALANLARI

Çevre Düzeni Plan Çalışmaları ve Denizde Su Ürünleri Yetiştiricilik Alanları

2008 yılı (ÇDP)

Aydın	2 Bölge
Muğla	2 Bölge
İzmir	10 Bölge
(protokol ve diğerleri dahil 16)	
Mersin	4 Bölge

2005 yılı (ÇDP)

Ordu	1. Bölge

2009 yılı (ÇDP'siz)

Ordu	2. Bölge

2011 yılı (ÇDP)

Hatay	4 Bölge

2011-2014 yılları (alan çalışması)

Samsun	1 Bölge (çiftlik bazlı)
Sinop	2 Bölge
Artvin	10 Bölge
Giresun	3 Bölge

-Adana İli alan çalışması henüz tamamlanmadı.

DENİZDE SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİK ALANLARI

SIRA	İL	ÇDP'Lİ ALANLAR	ÇDP'SİZ ALANLAR	ÖZEL DURUM	ALAN SAYISI (ADET)	ALAN KAPASİTESİ (DA.)
1	Aydın	Evet	-	-	2	25.810
2	Artvin	-	Evet	Karadeniz'de Tebliğ uygulanmıyor	10	584
3	Giresun	-	Evet	Karadeniz'de Tebliğ uygulanmıyor	3	7.692
4	Hatay	Evet	-	-	4	-
5	İzmir	Evet	-	Protokoller	16 (hepsi dahil)	94.119,28
6	Mersin	Evet	-	-	4	182.259
7	Muğla	Evet	-	-	2	139.763,923
8	Ordu	Evet	-	-	2	-
9	Samsun	-	-	Çiftlikler baz alındı Karadeniz'de Tebliğ uygulanmıyor	-	-
10	Sinop	-	Evet	-	2	42.125
TOPLAM	10 İl	6	3	3	45	492.353,203

SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİK İŞLETMELERİ

Su Ürünleri Yetiştiricilik İşletmeleri

	Tesis Sayısı	Kapasite (ton/yıl)
İçsu	1 950	236.964
Deniz	427	242.316
Toplam	2.377	479.280

KAPASİTELERİNE GÖRE SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİK İŞLETMELERİ

Grup	Kapasite Grubu (ton)	Tesis Sayısı	Toplam Proje Kapasitesi (ton/yıl)
Deniz	0-50	174	4.008
	51-100	10	670
	101-250	23	3.144
	251-500	73	23.298
	501-1000	68	54.374
	1001>	79	151.470
	TOPLAM	427	236.964
İçsu	0-50	1.384	22.159
	51-100	72	4.515
	101-250	219	36.044
	251-500	102	38.909
	501-1000	170	134.289
	1001>	3	7.400
	TOPLAM	1.950	242.316
Deniz+İçsu	0-50	1.558	26.167
	51-100	82	5.185
	101-250	242	39.188
	251-500	175	62.207
	501-1000	238	188.663
	1001>	82	158.870
	TOPLAM	2.377	479.280

ÜRETİM

DÜNYA VE TÜRKİYE SU ÜRÜNLERİ ÜRETİMİ

- ✓ Dünya su ürünleri üretimi, 2014 yılında 93,5 milyon tonu avcılık (%55,98), 73,8 milyon tonu yetiştiricilikten (% 44,19) olmak üzere toplam 167 milyon ton olmuştur.
- ✓ Su ürünleri yetiştiriciliği, Dünyada, son 10 yılda, en hızlı büyüyen gıda üretim sektörüdür (FAO).
- ✓ Yapılan istatistiki araştırmalara göre; 2030 yılına kadar, Dünya su ürünleri yetiştiricilik ve avcılık üretimi eşitlenecektir.

DÜNYA VE TÜRKİYE SU ÜRÜNLERİ ÜRETİMİ

Dünya (2014)		167	milyon ton
	Avcılık	93,5	milyon ton
	Yetiştiricilik	73,8	milyon ton
Türkiye (2015)		672	bin ton
	Avcılık	432	bin ton
	Yetiştiricilik	240	bin ton

ÜLKEMİZ SU ÜRÜNLERİNİN DÜNYA VE AB ÜLKERİ ARASINDAKİ YERİ

Türkiye'nin Dünya Su Ürünleri Üretimindeki Yeri

	Deniz Avcılığında	İçsu Avcılığında	Yetiştiricilikte	Toplam Üretimde
2010	28. sırada	30. sırada	24. sırada	31. sırada
2011	29. sırada	32. sırada	23. sırada	32. sırada
2012	36. sırada	35. sırada	22. sırada	31. sırada
2013	38. sırada	35. sırada	21. sırada	34. sırada
2014	43. sırada	37. sırada	22. sırada	39. sırada

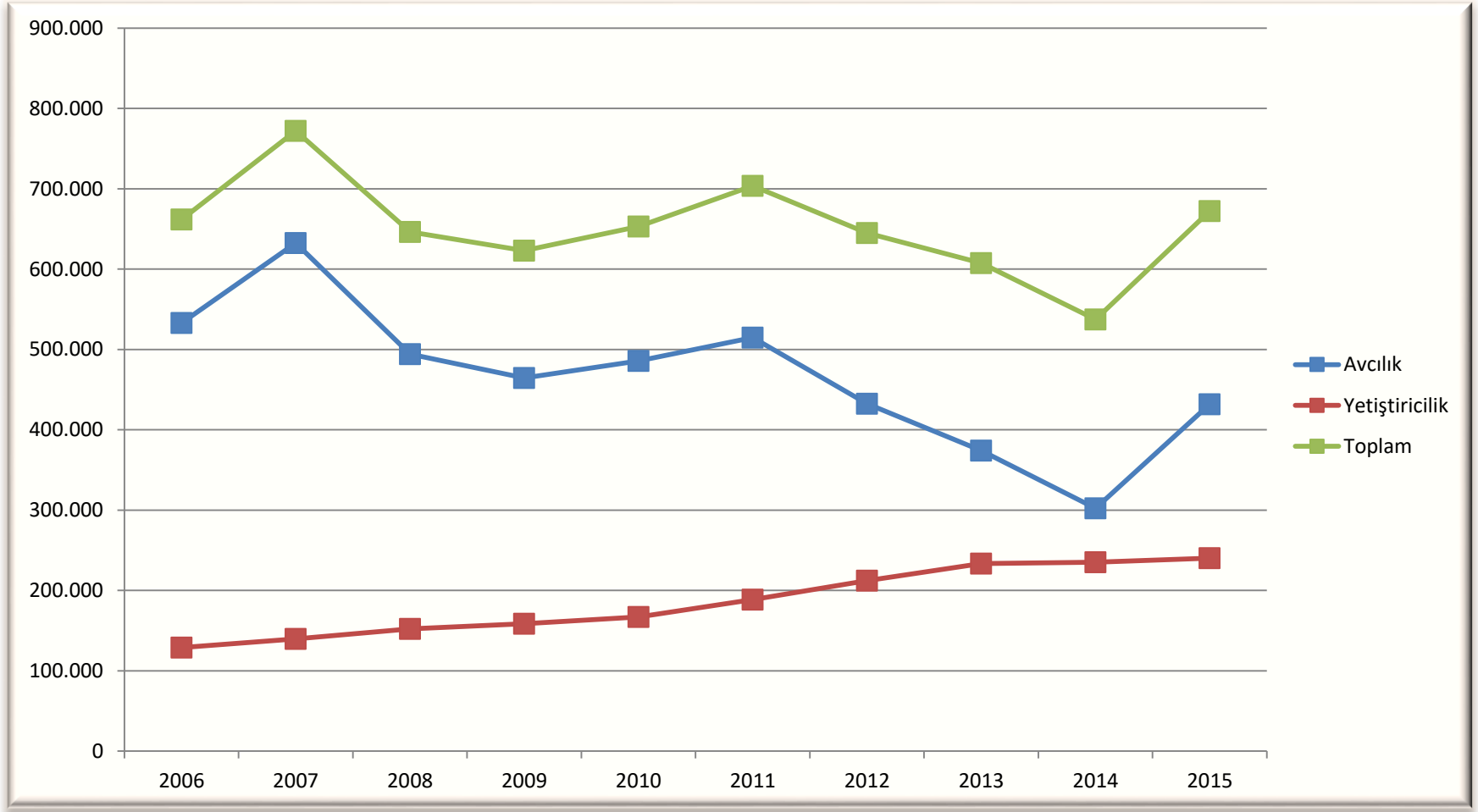
Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkeleri (28 Ülke) Su Ürünleri Üretimindeki Yeri

	Deniz Avcılığında	İçsu Avcılığında	Yetiştiricilikte	Toplam Üretim
2010	4. sırada	1. sırada	4. sırada	5. sırada
2011	4. sırada	1. sırada	3. sırada	4. sırada
2012	5. sırada	1. sırada	2. sırada	3. sırada
2013	5. sırada	1. sırada	1. sırada	5. sırada
2014	7. sırada	1. sırada	2. sırada	5. sırada

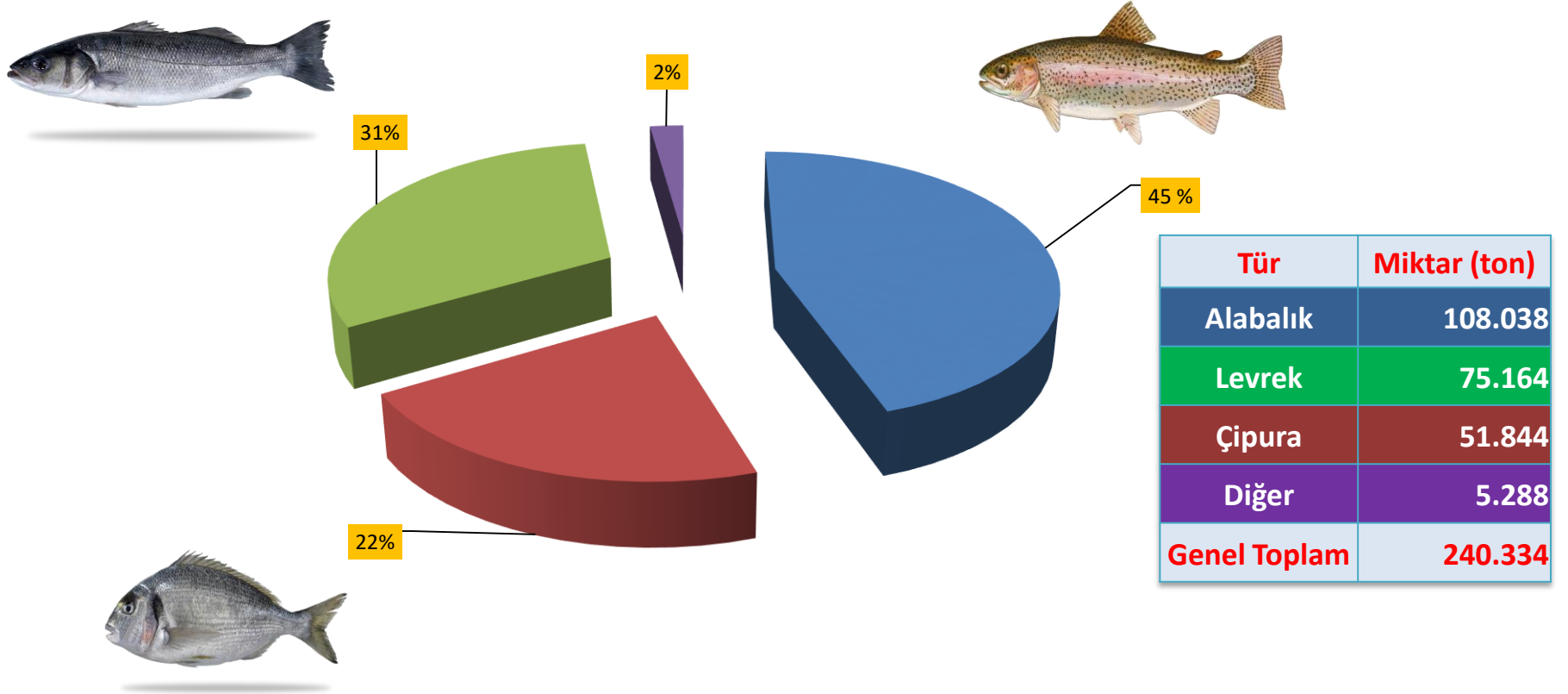
TÜRKİYE’NİN SU ÜRÜNLERİ ÜRETİMİ ve TÜKETİMİ

Yıllar	Avcılık (ton)		Yetiştiricilik (ton)		TOPLAM ÜRETİM (ton)	Tüketim (ton)	Kişi Başına Tüketim (kg)
	Deniz	İç su	Deniz	İçsu			
2002	522.744	43.938	26.868	34.297	627.847	466.289	6,7
2003	463.074	44.698	39.726	40.217	587.715	470.131	6,7
2004	504.897	45.585	49.895	44.115	644.492	555.859	7,8
2005	380.381	46.115	69.673	48.604	544.773	520.985	7,2
2006	488.966	44.082	72.249	56.694	662.103	597.738	8,1
2007	589.129	43.321	80.840	59.033	772.323	604.695	8,6
2008	453.113	41.011	85.629	66.557	646.310	555.275	7,8
2009	425.275	39.187	82.481	76.248	623.191	545.597	7,6
2010	445.680	40.259	88.573	78.568	653.080	505.059	6,9
2011	477.658	37.097	88.344	100.446	703.545	468.041	6,3
2012	396.322	36.120	100.853	111.557	644.852	532.347	7,1
2013	339.046	35.074	110.375	123.019	607.515	479.708	6,3
2014	266.078	36.134	126.894	108.239	537.345	420.361	5,5
2015	397.731	34.176	138.879	101.455	672.241	479.741	6,1

TÜRKİYE'DE TOPLAM SU ÜRÜNLERİ ÜRETİMİ (Ton/yıl) (2006-2015)

SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ YAPILAN TÜRLER (Ton/Yıl) (2015)

*Diğer; Sariağız, Sinagrit, Fangri Mercan, Trança, Minekop, Sivri Burun Karagöz vb.

İÇSU YETİŞTİRİCİLİK TÜRLERİ

Alabalık (Büyük benekli–Dağ Alabalığı)	<i>Salmo trutta macrostigma</i>	Brown trout
Alabalık (Dere)	<i>Salmo trutta fario</i>	Brook trout
Alabalık (Karadeniz)	<i>Salmo trutta labrax (Salmo labrax)</i>	Black Sea trout
Alabalık (Kaynak)	<i>Salvelinus fontinalis</i>	Brook trout
Karabalık (Bodur Yayın)	<i>Clarias gariepinus</i>	African sharptooth catfish
Levrek (Sudak–Tatlısu levreği)	<i>Sander lucioperca</i>	Pike–perch
Kerevit	<i>Astacus leptodactylus</i>	Freshwater crayfish/ Danube crayfish

İÇSU YETİŞTİRİCİLİK TÜRLERİ

Mersin-Karaca	<i>Acipenser gueldenstaedtii</i>	Danube sturgeon- Russian sturgeon
Mersin-Sibirya	<i>Acipenser baerii</i>	Siberian sturgeon
Mersin-Sivriburun	<i>Acipenser stellatus</i>	Starry sturgeon

Tilapya - Nil	<i>Oreochromis (Tilapia) niloticus</i>	Nile tilapia
Yayın	<i>Silurus glanis</i>	Catfish
Somon-Atlantik	<i>Salmo salar</i>	Atlantic salmon
Yılan Balığı	<i>Anguilla anguilla</i>	European eel

İÇSU YETİŞTİRİCİLİK TÜRLERİ

Kurbağa	<i>Rana ridibunda</i>	European green frog
Spirulina	<i>Spirulina spp.</i>	Spirulina nei
Sülük - Tıbbi	<i>Hirudo medicinalis</i>	European medicinal leech

DENİZ BALIKLARI (1)

Balıklar-1

Barbun	<i>Mullus barbatus</i>	Red mullet	
Dil	<i>Solea solea</i>	Common sole	
Dil (Senegal)	<i>Solea senegalensis</i>	Senegal sole	
Eşkina (Mavruşgil)	<i>Sciaena umbra</i>	Brown meagre	
Granyöz (Sarıağız-Kaya levreği)	<i>Argyrosomus regius</i>	Meagre	
İstavrit (Kıraça)	<i>Trachurus trachurus</i>	Horse mackerel	
Kalkan	<i>Psetta maxima</i>	Turbot	

DENİZ BALIKLARI (2)

Balıklar-2

Lahoz (Grida)	<i>Epinephelus aeneus</i>	White grouper	
Melanur	<i>Oblada melanura</i>	Saddled seabream	
Mercan-Antenli-Mavi benekli	<i>Pagrus caeruleostictus</i>	Bluespotted seabream	
Mercan-Fangri	<i>Pagrus pagrus</i>	Red porgy	
Mercan-Kırma	<i>Pagellus erythrinus</i>	Common pandora	
Mercan-Kırmızı bantlı	<i>Pagrus auriga</i>	Redbanded seabream	
Kefal (Has)	<i>Mugil cephalus</i>	Flathead grey mullet	

DENİZ BALIKLARI (3)

Balıklar-3

Mırmır	<i>Lithognathus mormyrus</i>	Sand steenbras
Minekop (Kötek)	<i>Umbrina cirrosa</i>	Shi drum
Orkinos (Ton Balığı)	<i>Thunnus thynnus</i>	Blue-fin tuna
Pisi	<i>Platichthys flesus</i>	European flounder
Sargoz	<i>Diplodus sargus</i>	White seabream-Sargo
Sarıkuyruk (Avcı)	<i>Seriola dumerili</i>	Greater amberjack
Sinagrit	<i>Dentex dentex</i>	Common dentex
Sivriburun karagöz	<i>Diplodus puntazzo</i>	Sharpsnout seabream
Trança	<i>Dentex gibbosus</i>	Pink dentex

ÇİFT KABUKLU YUMUŞAKÇALAR

Ülkemizde Yetiştiriciliği Yapılan, Yetiştirme Amaçlı Ön İzin Verilen veya Deneme Üretimi Gerçekleştirilen Su Ürünleri

Çift Kabuklu Yumuşakçalar	Akivades	<i>Ruditapes decussatus</i>	Grooved carpet shell	
	Midye (Kara-Akdeniz)	<i>Mytilus galloprovincialis</i>	Mediterranean mussel	
	İstiridye	<i>Ostrea edulis</i>	European flat oyster	
	Kidonya	<i>Venus verrucosa</i>	Warty venus	
	Kum midyesi	<i>Chamelea gallina (Venus gallina)</i>	Striped venus	
	Kum şırlanı (Tellina)	<i>Donax trunculus</i>	Tellin	

KABUKLU SU ÜRÜNLERİ

Ülkemizde Yetiştiriciliği Yapılan, Yetiştirme Amaçlı Ön İzin Verilen veya Deneme Üretimi Gerçekleştirilen Su Ürünleri

Kabuklular	Artemia	<i>Artemia sp.</i>	Artemia	
	Karides (Benekli, Karabiga)	<i>Melicerus kerathurus</i>	Caramote prawn	
	Karides (Dev kaplan)	<i>Penaeus monodon</i>	Giant tiger prawn	
	Karides (Japon Kaplan)	<i>Marsupenaeus japonicus</i> (<i>Penaeus japonicus</i>)	Kuruma prawn	
	Karides (Yeşil kaplan)	<i>Penaeus semisulcatus</i>	Green tiger prawn	
	Kerevit	<i>Astacus leptodactylus</i>	Freshwater crayfish Danube crayfish	
	Kerevit-Kırmızı Kıskaç	<i>Cherax quadricarinatus</i>	Australian red claw crayfish	

Hibrit Tür

Sinatra
Sinagrit X Trança

Dentex dentex

X

Dentex gibbosus

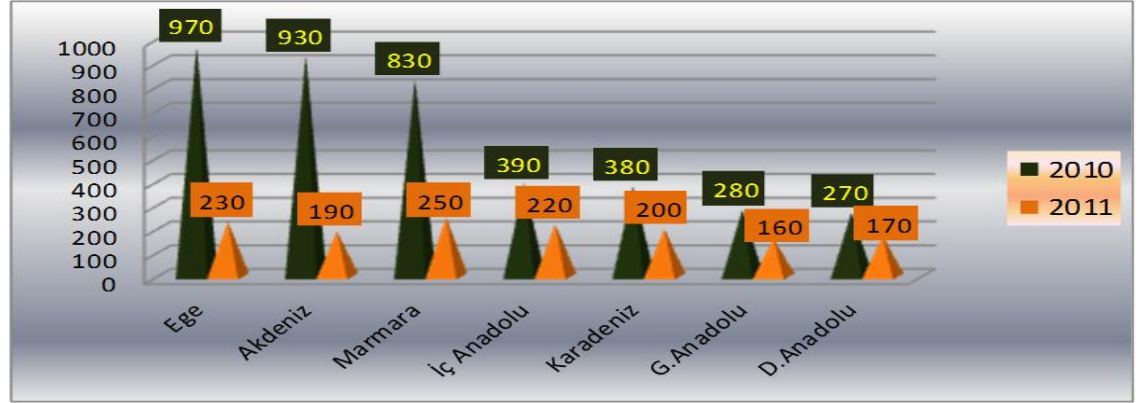

KİRALAMALAR

Bölgelere Göre İç Sularda Kiralanan Bir Dekar Su Yüzey Alanının Fiyatı (2011)

2010 yılı Türkiye Ortalaması : 500

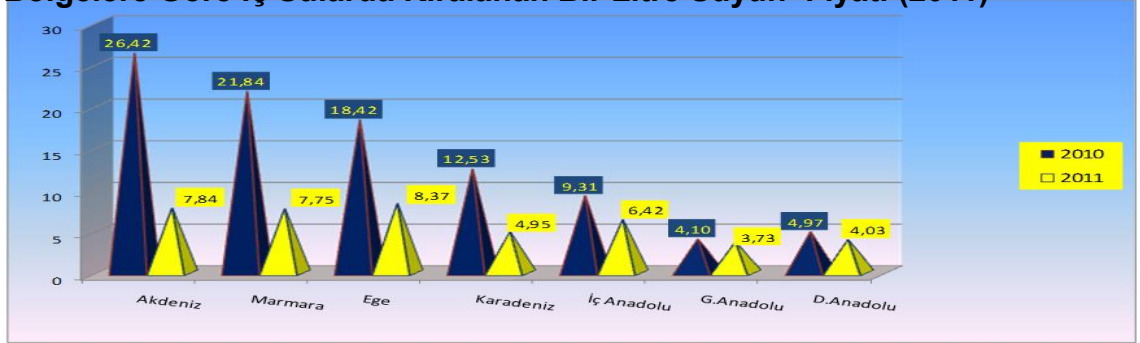
2011 yılı Türkiye Ortalaması : 190

Bölgelere Göre İç Sularda Kiralanan Bir Litre Suyun Fiyatı (2011)

2010 yılı Türkiye Ortalaması : 13,5

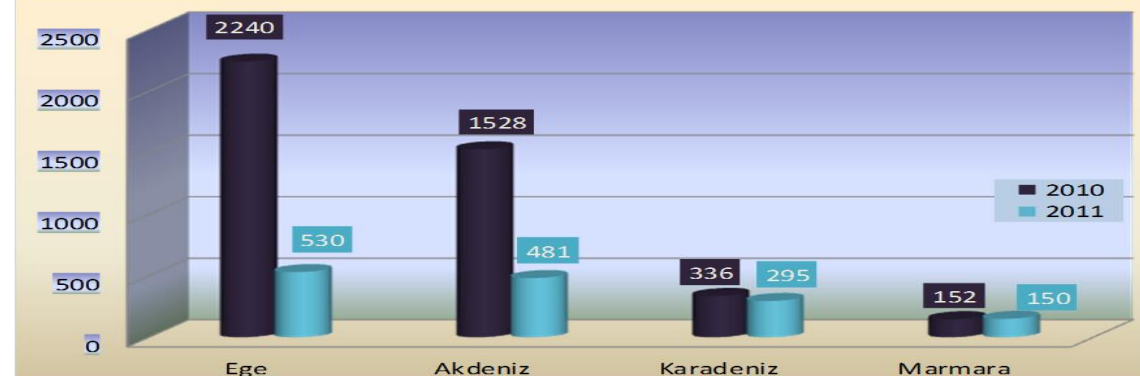
2011 yılı Türkiye Ortalaması : 7,2

Bölgelere Göre Kiralanan Bir Dekar Deniz Yüzey Alanının Fiyatı (2011)

2010 yılı Türkiye Ortalaması : 1862

2011 yılı Türkiye Ortalaması : 510

Su Ürünleri Yetiştiriciliği Üretimindeki Artışlar

TOPLAM ÜRETİM

2002	→	61 bin ton	}	ARTIŞ % 293
2015	→	240 bin ton		

ALABALIK (İç su+ Deniz)

2002	→	34 bin ton	}	ARTIŞ % 213
2015	→	108 bin ton		

LEVREK

2002	→	14 bin ton	}	ARTIŞ % 424
2015	→	75 bin ton		

ÇİPURA

2002	→	12 bin ton	}	ARTIŞ % 344
2015	→	52 bin ton		

YETİŞTİRİCİLİK TESİSLERİ

Faal Tesis Sayısı	2002	→	1.245 Adet	}	ARTIŞ % 91
	2015	→	2.377 Adet		

Kapasite	2002	→	50 Bin Ton	}	ARTIŞ % 857
	2015	→	479 Bin Ton		

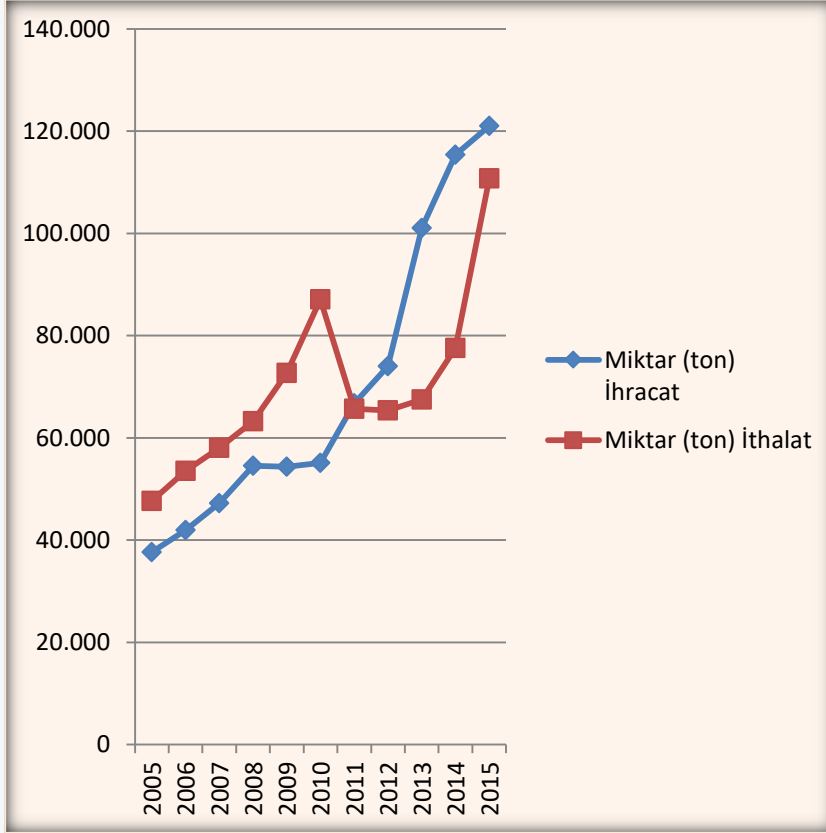

DIŞ TİCARET

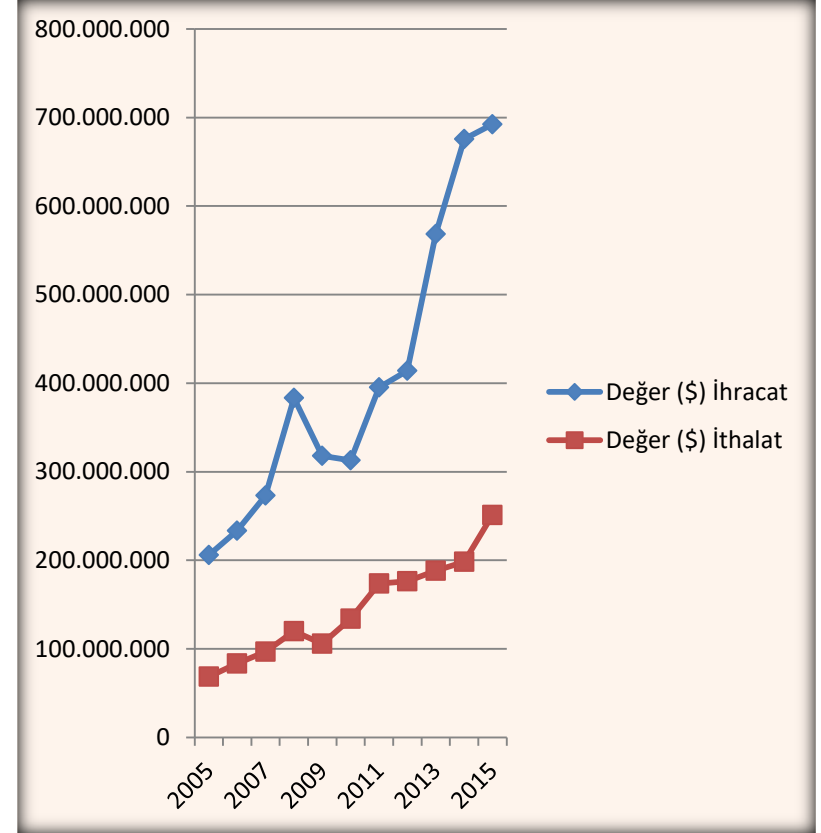
İHRACAT VE İTHALAT

Yıllar	İhracat Miktar (ton)	İhracat Değer (\$)	İhracat Değer (₺)	İthalat Miktar (ton)	İthalat Değer (\$)	İthalat Değer (₺)
2002	26.860	96.728.389	148.444.397	22.532	18.754.783	29.392.818
2003	29.937	124.842.223	186.152.895	45.606	32.636.120	48.123.816
2004	32.804	180.513.989	258.987.885	57.694	54.240.304	77.423.079
2005	37.655	206.039.936	277.963.150	47.676	68.558.341	92.425.248
2006	41.973	233.385.315	336.723.477	53.563	83.409.842	120.592.605
2007	47.214	273.077.508	356.723.408	58.022	96.632.063	126.432.371
2008	54.526	383.297.348	505.545.565	63.222	119.768.842	154.343.337
2009	56.406	335.973.642	524.118.881	72.705	105.914.621	165.226.808
2010	55.109	312.935.016	471.459.989	80.726	133.829.563	200.395.897
2011	66.738	395.306.914	664.333.252	65.698	173.886.517	290.826.203
2012	74.006	413.917.190	744.907.572	65.394	176.402.894	317.626.975
2013	101.063	568.207.316	1.083.243.678	67.530	188.068.388	359.490.196
2014	115.381	675.844.523	1.481.211.383	77.551	198.273.838	435.691.472
2015	121.053	692.220.595	1.879.701.163	110.761	250.969.660	685.467.749
2016	145.000	790.000.000	2.780.000.000	82.000	180.000.000	633.600.000

YILLARA GÖRE SU ÜRÜNLERİ İHRACAT VE İTHALATI

İhracat-İthalat (Ton)

İhracat- İthalat (\$)

2016 :
145 bin
82 bin

790 milyon
180 milyon

Başta AB ülkeleri olmak üzere 80 ülkeye su ürünleri ihracatı yapılmaktadır.

Su Ürünleri Yetiştiriciliğine Sağlanan Destekler

- 2003-2016 arası Yetiştiricilere **1 Milyar TL** üzerinde destek verilmiştir.

Yıl	Destek Tutarı (Milyon TL)
2003	1,1
2005	38,7
2011	180,7
2012	101,8
2013	104,3
2014	97,7
2015	96,8
2016	43,2
TOPLAM	1,179

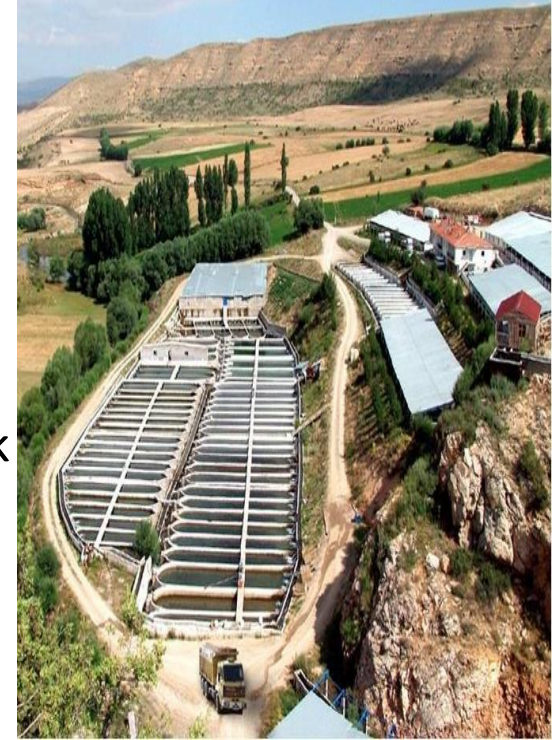

Su Ürünleri Yetiştiriciliğine Sağlanan Destekler

➤ Su Ürünleri Yetiştiricilerine Verilen Üretim Desteği (₺/kg)

Alabalık	: 0,65
Yeni türler	: 1,00
Midye	: 0,05
Kapalı sistem Üretim	: 0,50

- Yetiştiricilikte kullanılan su ve su yüzey alanları kira bedelleri 2011 yılında yapılan düzenleme ile 10 kat azaltılarak, üretim maliyetleri düşürülmüştür.
- IPARD destekleri kapsamında, su ürünleri yetiştiricilik işletmelerine %50 hibe desteği verilmektedir.
- Su ürünleri yetiştiricilerine 5 milyon TL'ye kadar sıfır faizle yatırım kredisi ve %50 faiz indirimli işletme kredisi kullandırılmaktadır.
- Son 5 yılda sektöre 1 milyar TL'nin üzerinde sübvansiyonlu kredi kullandırılmıştır.

2023 HEDEFİMİZ

Ülkemiz su ürünleri yetiştiriciliğinde;

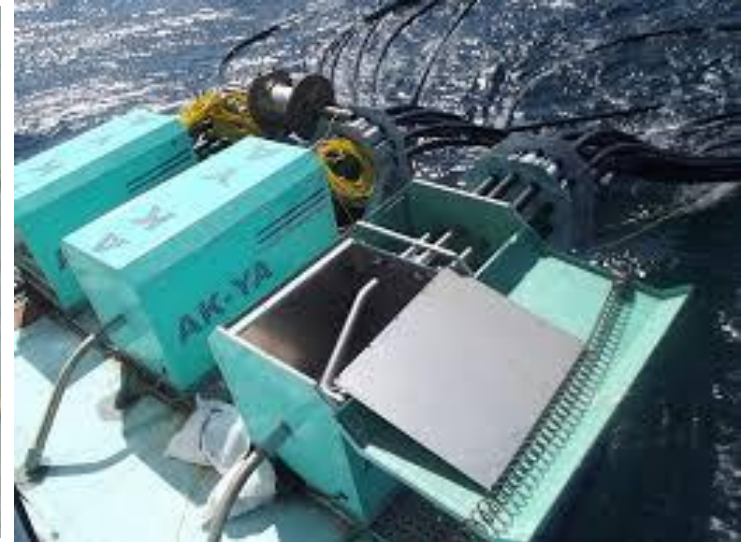
2023 yılına kadar; **400.000 ton'a**

İhracatta ise;

2023 yılına kadar; **1 milyar \$**
hedefini yakalamak.....

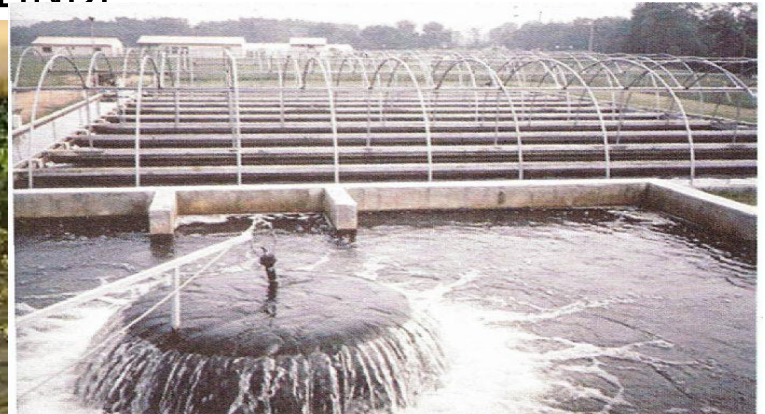
2016 YILINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

- **AŞILAMA BOYLAMA İLE İSKELE VE DEPO ALANLARI** İLE İLGİLİ BAKANLIĞIMIZ KOORDİNATÖRLÜĞÜNDE KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI İLE ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI KONU UZMANLARI İLE BİRLİKTE 13-14 ŞUBAT 2017 TARİHLERİNDE MUĞLA İLİNDE, 15-17 ŞUBAT TARİHLERİ ARASINDA İZMİR İLİNDE UYGUN ALAN BELİRLEMEK İÇİN SAHA ÇALIŞMASI GERÇEKLEŞTİRİLMİŞTİR.
- SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ SEKTÖRÜNDE VERİMLİLİĞİ ARTIRMAK İÇİN ZATEN DENİZ ARACI STATÜSÜNDE OLUP LİMAN VE GEMİ SİCİLLERİNE KAYITLI OLAN **BALIK ÇİFTLİĞİ YEMLEME DUBALARINDA** KULLANILAN AKARYAKITIN **ÖTV'SİZ YAKIT** KAPSAMINA ALINMASI KONUSUNDA MALİYE BAKANLIĞINA GİRİŞİMLERDE BULUNULMUŞTUR

2016 YILINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

- 18 OCAK 2017 TARİHİNDE TBMM GENEL KURULU'NDA KABUL EDİLEN TORBA KANUNUN 34. MADDESİ İLE GEÇİCİ 12 NCİ MADDEDE YAPILAN DEĞİŐİKLİKLE KİRALAMA YÖNETMELİĞİNİN **UYGULAMA SÜRESİ 01/01/2019 TARİHİNE KADAR UZATILMIŐ** VE 14 ŞUBAT 2017 TARİHLİ RESMİ GAZETEDE KİRALAMA YÖNETMELİĞİ YAYIMLANMIŐTIR.
- AYRICA YENİ **SU ÜRÜNLERİ KANUNU** TASARISINDA SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİNDE İHTİYAÇ DUYULAN SU VE SU ALANLARININ **KİRALAMA YETKİSİNİN TAMAMEN BAKANLIĐIMIZDA** OLMASI YÖNÜNDE DÜZENLEME YAPILMIŐ OLUP KANUN TASARISININ YASALAŐMASIYLA BİRLİKTE YÜRÜRLÜĐE GİRECEKTİR.
- SU ÜRÜNLERİ TESİSLERİMİZİN FAALİYETLERİ İÇİN KULLANDIKLARI **YETİŞTİRİCİLİK GEMİLERİNİN RUHSATLANDIRILMASI** İÇİN MEVZUAT ÇALIŐMALARINDA SON AŐAMAYA GELİNDİ

2016 YILINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

- ÖNEMLİ SORUNLAR ARASINDA KÜLTÜR BALIĞI YETİŞTİRİCİLİĞİNDE KULLANILAN ELEKTRİK ABONELİĞİ YER ALMAKTADIR. YETİŐTİRİCİLERİMİZ ALINAN BU BEDELİN YÜKSEKLİĞİNDEN ŐİKÂYET ETMİŐLER. BAKANLIK OLARAK ENERJİ PİYASALARI DÜZENLEME KURULU'NA KÜLTÜR BALIĞI YETİŞTİRİCİLİĞİ YAPAN İŐLETMELER İÇİN UYGULANAN BU TARİFENİN, TARIMSAL ABONELİKLERLE İLGİLİ STATÜDE DEĞERLENDİRİLMESİ YÖNÜNDE GİRİŞİMLERDE BULUNDUK.

2016 YILINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

- **BİRLİKLERİMİZİ** GÜÇLENDİRMEK İÇİN YAPILAN GİRİŞİMLERİMİZ NETİCESİNDE 2016 YILINDA YAPILACAK TARIMSAL DESTEKLEMELERE İLİŞKİN BAKANLAR KURULU KARARI İLE BİRLİKLERİMİZE DESTEKLEMELEDEN AYRILAN MİKTAR ARTIRILMIŞTIR.
- **TC ZİRAAT BANKASI** İLE YAPTIĞIMIZ GÖRÜŞMELER NETİCESİNDE İŞLETME KREDİLERİNİN VADESİNİN **36 AYA** ÇIKARTILMASI VE AYRICA PROJELERİN TEMİNAT OLARAK KABUL EDİLMESİ KONULARI GÜNDEME GETİRİLMİŞTİR.

2016 YILINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

- **TARIM KREDİ** KOOPERATİFİ MERKEZ BİRLİĞİ'NDE GENEL MÜDÜR VE YÖNETİM KURUL BAŐKANI ZİYARET EDİLMİŐ VE **SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLERİNE YÖNELİK KREDİ KULLANIMININ** KOLAYLAŐTIRILMASI YÖNÜNDE TALEPTE BULUNDUK. OLUMLU YAKLAŐIMLAR ALINMIŐTIR.
- Bakanlığımız tarafından **Kırsal Kalkınma Yatırımlarını Destekleme Programı Kapsamında** balıkçı barınakları ile birlikte iç sularda, denizlerde ve havuzlarda yetiştiricilik yapan iőtletmeler için buzlama makinesi, balık nakil tankı (Balık nakil tankı üretimi ile orantılı olmalı), kafes ve kafes ağı, balık boylama makinası, fish pump, tambur filtre, alımlarında hibe destek verilmektedir.

ÖNCELİKLERİMİZ

- SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİNDE YENİLİKÇİ UYGULAMALAR VE **MODERN TEKNOLOJİ** KULLANIMI DAHA YÜKSEK DÜZEYE TAŞINACAK,
- MEVCUT POTANSİYELİN ÜRETİME KAZANDIRILMASI AMACIYLA SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİNE UYGUN **YENİ ALANLAR** BELİRLENECEK,

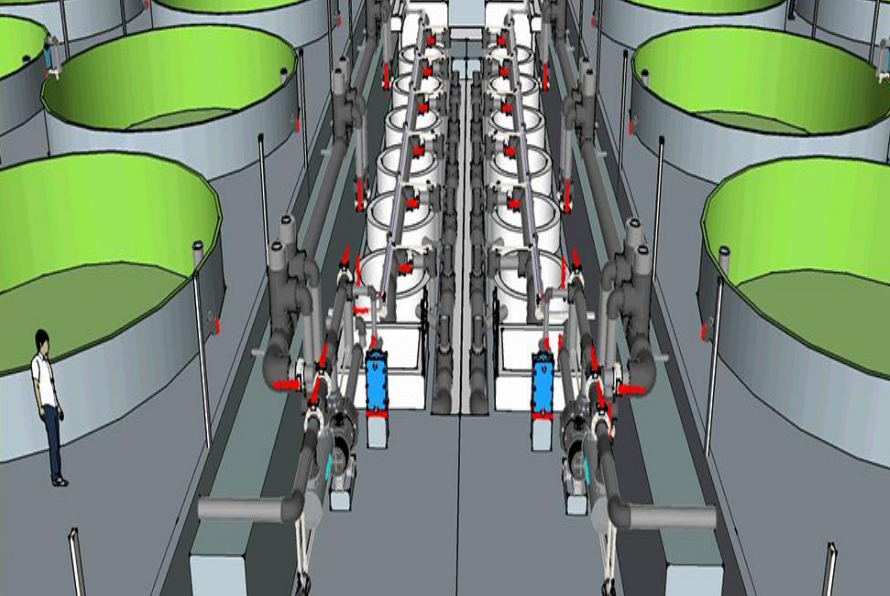
ÖNCELİKLERİMİZ

- YETİŞTİRİCİLİĞİ YAPILAN **TÜR SAYISININ ARTTIRILMASINA** YÖNELİK ÇALIŞMALAR DESTEKLENECEKTİR.
- BAŞTA **YERLİ VE DOĞAL ALABALIK** TÜRLERİMİZ OLMAK ÜZERE YENİ TÜRLERİN YETİŞTİRİCİLİĞİNE İLAVE DESTEKLER SAĞLANACAKTIR.

ÖNCELİKLERİMİZ

- 2017 YILINDA **ÇEVRE DOSTU ÜRETİM TEKNİKLERİ** YAYGINLAŞTIRILACAK, SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİK ÜRÜNLERİNDE İZLENEBİLİRLİK ARTIRILACAKTIR.
- **BALIK TÜKETİMİNİN ARTMASI** İÇİN ÜLKE GENELİNDE FAALİYETLER GERÇEKLEŞTİRİLECEKTİR.

SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ DESTEKLEMELERİ

- **BÜYÜK ALABALIK YETİŞTİRİCİLİĞİNİ** TEŞVİK ETMEK AMACIYLA, KG. ÜSTÜ ALABALIK DESTEĞİ,
- SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİNİN İZLENEBİRLİĞİ İÇİN BALIKLARDA **ETİKET UYGULAMALARI DESTEĞİ** BU SENE DESTEKLEME KAPSAMINA ALINACAK,
- AYRICA SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ DESTEKLEMELERİNE **YENİ UYGULAMALAR** GETİRİLMESİ DE PLANLANMAKTADIR.

DEĞERLENDİRME

Su ürünleri yetiştiriciliği yeni bir sektör olmasına rağmen çok önemli gelişmeler kaydedilmiştir:

- ✓ 2002-2015 yılları arasında miktar olarak **% 293** artmıştır.
- ✓ Türkiye, Avrupa çipura ve levrek pazarında **% 25**'lik paya sahiptir.
- ✓ Su ürünleri yetiştiriciliği son yıllarda **Türkiye'de en hızlı büyüyen sektörler** arasında yer almaktadır.
- ✓ Türkiye Dünya'nın su ürünleri yetiştiriciliği en hızlı büyüyen **ülkeler** arasındadır.
- ✓ Türkiye, Avrupa'da **alabalık** yetiştiriciliğinde **birinci**, çipura ve levrek üretiminde **ikinci** sıraya yükselmiştir.
- ✓ Sektör yaklaşık **25.000** kişiye istihdam sağlamaktadır.
- ✓ Tüm bu olumlu gelişmeler sayesinde, Ülkemiz, gerek Avrupa ve gerek Akdeniz ülkeleri arasında **önemli bir güç** haline gelmiş, **bilgi ve teknoloji transfer eden ülke** konumuna yükselmiştir

KARADA ALABALIK İŞLETMESİ

Su Ürünleri Üretimini Geliştirme Projesi

Tatlı Su Balık Üretim Tesisi

KARADA ÇİPURA ve LEVREK İŞLETMESİ

BETON HAVUZLARDA ALABALIK TESİSİ

BARAJ GÖLÜNDE ALABALIK TESİSİ

YETİŞTİRİCİLİK-DENİZDE OFF-SHORE TESİSİ

YETİŞTİRİCİLİK-DENİZDE OFF-SHORE TESİSİ

KIYI KAFES İŞLETMESİ (ÇİPURA ve LEVREK)

DENİZ BALIKLARI KULUÇKAHANESİ (ÇİPURA ve LEVREK)

Eğirdir Aquaculture Research Institute (Crayfish Hatchery, RAS)

Eğirdir Aquaculture Research Institute (Crayfish Hatchery, RAS)

AÇIK DENİZ KAFES İŞLETMESİ (ÇİPURA ve LEVREK)

AÇIK DENİZ KAFES İŞLETMESİ PLATFORMU

AÇIK DENİZ KAFES İŞLETMESİNDE OTOMATİK YEMLEME

AÇIK DENİZ KAFES İŞLETMESİNDE YÖNETİM ve İZLEME

ORKİNOS BESİ İŞLETMESİ

TEŞEKKÜR EDERİM.

ozerdem.maltas@tarim.gov.tr

